

ODBOR REGULÁCIE ELEKTROENERGETIKY

ROZHODNUTIE

Číslo: 0070/2023/E-SD
Číslo spisu: 4995-2023-BA

V Bratislave dňa 24. 08. 2023

Úrad pre reguláciu sieťových odvetví, odbor regulácie elektroenergetiky, ako vecne príslušný správny orgán podľa § 9 ods. 1 písm. c) tretieho bodu v spojení s § 36 ods. 9 zákona č. 250/2012 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach v znení zákona č. 433/2022 Z. z. vo veci uloženia pokuty za porušenie povinností vyplývajúcich zo zákona č. 250/2012 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach v znení zákona č. 256/2022 Z. z., rozhodol tak, že účastníkovi konania **SLOVNAFT, a.s.**, Vlčie hrdlo 1, 824 12 Bratislava, IČO: 31 322 832 ukladá podľa § 36 ods. 3 písm. b) zákona č. 250/2012 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach v znení zákona č. 256/2022 Z. z..

pokutu

**vo výške 1 300,- eur
(slovom tisícristo eur).**

za spáchanie správneho deliktu tým, že:

1. porušil povinnosť podľa § 14 ods. 5 písm. a) zákona č. 250/2012 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach v znení zákona č. 256/2022 Z. z., pretože v lehote do 31. 08. 2022 nepredložil Úradu pre reguláciu sieťových odvetví návrh ceny na prvý rok regulačného obdobia 2023 – 2027 pre regulovanú činnosť pripojenie do sústavy, čím sa dopustil správneho deliktu podľa § 36 ods. 1 písm. b) zákona č. 250/2012 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach v znení zákona č. 256/2022 Z. z..

Pokutu vo výške 1 300,-eur je účastník konania povinný uhradiť do 15 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozhodnutia na účet vedený v Štátnej pokladnici, číslo účtu: SK5981800000007000442847, KS 6348, VS 200702023.

Odôvodnenie:

Spoločnosť SLOVNAFT, a.s., Vlčie hrdlo 1, 824 12 Bratislava, IČO: 31 322 832 (ďalej len „účastník konania“) je zapísaná v Obchodnom registri Mestského súdu Bratislava III, oddiel: Sa, vložka číslo: 426/B. Účastník konania je držiteľom povolenia č. 2006E 0177 - 7. zmena

na predmet podnikania elektroenergetika, rozsah podnikania distribúcia elektriny, dodávka elektriny a výroba elektriny.

Úrad pre reguláciu sieťových odvetví, odbor regulácie elektroenergetiky (ďalej len „úrad“ alebo „správny orgán“) listom č. 28054/2023/BA zo dňa 01. 08. 2023 oznámil účastníkovi konania začatie správneho konania vo veci uloženia pokuty za porušenia zákona č. 250/2012 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach (ďalej len „zákon č. 250/2012 Z. z.“) v znení zákona č. 256/2022 Z. z.. V oznámení o začatí správneho konania úrad oznámil účastníkovi konania, že podkladom pre správne konanie a vydanie rozhodnutia v predmetnej veci sú úradom zistené porušenia zákona č. 250/2012 Z. z. nedodržaním povinností ustanovených v § 14 ods. 5 písm. a) zákona č. 250/2012 Z. z. v znení zákona č. 256/2022 Z. z..

Nakoľko za správny delikt uvedený vo výroku tohto rozhodnutia, za porušenie povinnosti podľa § 14 ods. 5 písm. a) zákona č. 250/2012 Z. z. v znení zákona č. 256/2022 Z. z., správny orgán ukladá pokutu podľa § 36 ods. 3 písm. b) zákona č. 250/2012 Z. z., a to v rozpätí sadzby od 500,- eur do 100 000,- eur, uložil tak úrad účastníkovi konania pokutu podľa § 36 ods. 3 písm. b) zákona č. 250/2012 Z. z. v znení zákona č. 256/2022 Z. z..

1. Podľa § 14 ods. 5 písm. a) zákona č. 250/2012 Z. z. v znení zákona č. 256/2022 Z. z. *návrh ceny na prvý rok regulačného obdobia je regulovaný subjekt povinný predložiť úradu do 31. augusta posledného kalendárneho roka regulačného obdobia pre regulované činnosti podľa § 11 ods. 1 písm. a) až d) a § 11 ods. 4 písm. g) až i).*

Podľa § 11 ods. 1 písm. c) zákona č. 250/2012 Z. z. v znení zákona č. 256/2022 Z. z. *cenovej regulácii v elektroenergetike podlieha pripojenie do sústavy.*

Úrad pri výkone svojej pôsobnosti vymedzenej zákonom č. 250/2012 Z. z. zistil, že účastník konania v lehote do 31. 08. 2022 nepredložil úradu návrh ceny na prvý rok regulačného obdobia 2023 – 2027 pre regulovanú činnosť pripojenie do sústavy, čím porušil povinnosť podľa § 14 ods. 5 písm. a) zákona č. 250/2012 Z. z. v znení zákona č. 256/2022 Z. z. a dopustil sa správneho deliktu podľa § 36 ods. 1 písm. b) zákona č. 250/2012 Z. z. v znení zákona č. 256/2022 Z. z..

Úrad listom č. 28054/2023/BA zo dňa 01. 08. 2023 oznámil účastníkovi konania začatie správneho konania podľa § 18 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „správny poriadok“) a súčasne ho informoval, že pred vydaním rozhodnutia má možnosť podľa § 33 ods. 2 v spojení s § 27 ods. 1 správneho poriadku oboznámiť sa s podkladom pre rozhodnutie, so spôsobom jeho zistenia, vyjadriť sa k podkladu pre rozhodnutie, k spôsobu jeho zistenia, prípadne navrhnúť jeho doplnenie do 10 pracovných dní odo dňa doručenia oznámenia.

Účastník konania dňa 11. 08. 2023 doručil úradu vyjadrenie k oznámeniu o začatí správneho konania, ktoré bolo zaevidované pod podacím číslom úradu 30318/2023/BA, a v ktorom oznámil, že neuplatňuje poplatok za pripojenie do sústavy a z uvedeného dôvodu mal za to, že nie je nutné podať cenový návrh na pripojenie do sústavy. Ďalej uviedol, že v minulosti ak neexistovali nové subjekty, ktoré by mohli byť pripojené do miestnej distribučnej sústavy úrad akceptoval absenciu stanovenia poplatku a neukladal v takomto prípade žiadne sankcie. S ohľadom na celkovú stratégiu EÚ a SR týkajúcu sa potreby rozvoja elektrifikácie a pripájania obnoviteľných zdrojov vníma stanovenie povinných pripojovacích poplatkov ako kontraproduktívne voči plneniu stanovených cieľov ako aj voči potencionálnym odberateľom,

ku ktorým to vzhľadom k historicky pripojeným odberateľom môže byť aj diskriminačné. Návrh po schválení príslušnými orgánmi a managementom podá do konca septembra 2023.

Úrad k vyjadreniu účastníka konania z 11. 08. 2023 uvádza nasledovné.

Úrad k argumentu účastníka konania, že neuplatňuje poplatok za pripojenie uvádza nasledovné.

Účastník konania je držiteľom povolenia č. 2006E 0177 - 7. zmena na predmet podnikania elektroenergetika s rozsahom podnikania aj distribúcia elektriny. Distribúcia elektriny je preprava elektriny distribučnou sústavou na časti vymedzeného územia na účel jej prepravy odberateľom elektriny. Prevádzkovateľ distribučnej sústavy vykonáva činnosti súvisiace s distribúciou elektriny v rámci prevádzkovania jeho distribučnej sústavy, okrem iného vykonáva aj pripojenie elektroenergetického zariadenia žiadateľa do sústavy.

Pripojenie do sústavy je zabezpečenie potrebnej kapacity na pripojenie v sústave a fyzické pripojenie elektroenergetického zariadenia alebo odberného elektrického zariadenia do sústavy. Pripojenie do sústavy možno chápať ako súbor úkonov, ktorý je predmetom dohody zmluvných strán v zmluve o pripojení, ktorého výsledkom je fyzické spojenie zariadenia so sústavou a ktoré umožňuje následnú fyzickú dopravu elektriny. Prevádzkovatelia distribučných sústav, teda aj účastník konania, majú povinnosť, po splnení obchodných podmienok a technických podmienok pripojenia, pripojiť účastníkov trhov do sústavy, ktorá je bližšie upravená na viacerých miestach v zákone č. 251/2012 Z. z..

Vo všeobecnosti výstavba paralelných distribučných sústav novými prevádzkovateľmi, ktoré majú rovnaké geografické a kvalitatívne pokrytie ako monopolní prevádzkovatelia, nie je ekonomicky efektívna. Z toho dôvodu existujú pravidlá, ktoré umožnia prístup tretích strán na nediskriminačnej báze do existujúcich sietí. V energetických odvetviach sa tak uplatňuje tzv. prístup tretích strán (third-party access), na základe ktorého môže využívať sústavu každý, kto splní nediskriminačné a transparentné technické a obchodné pravidlá prístupu. To zahŕňa jednak právo fyzicky sa k sústave pripojiť, ako aj následne sústavu využívať. S právom prístupu tretích strán súvisí aj povinnosť prevádzkovateľov rozvíjať sústavu (t. j. zvyšovať ich kapacitu s cieľom uspokojenia zvýšeného dopytu). Právna úprava regulácie sieťových odvetví v nadväznosti na európsku energetickú legislatívu predpokladá právo na prístup tretích strán ako kľúčový prvok organizácie prístupu do energetickej infraštruktúry v Európe a ako hlavný nástroj na otvorenie vnútorného trhu s energiou v hospodárskej súťaži.

Uvedené je dôvodom prísnej ex ante regulácie prevádzkovateľov distribučných sústav obsiahnutej v povinnosti umožniť prístup do sústavy na základe nediskriminačných pravidiel a taríf schvaľovaných národným regulačným orgánom, teda úradom. Súčasne sú subjekty prevádzkujúce sústavu povinné dodržiavať zákaz zneužitia dominantného postavenia a umožniť k nej prístup na základe nediskriminačných pravidiel, na ktoré dohliada ex post aj orgán na ochranu hospodárskej súťaže. Vyplýva to aj z charakteru distribučných sústav, ktoré majú povahu unikátnych zariadení. Podstatou koncepcie unikátnych zariadení je skutočnosť, že je kontrolované podnikateľom v dominantnom postavení, ku ktorému iní podnikatelia potrebujú prístup s cieľom poskytovania tovarov alebo služieb svojim zákazníkom. Povaha distribučných sústav si preto vyžaduje transparentné, objektívne a nediskriminačné podmienky pripájania, po ktorých splnení majú tretie osoby možnosť využiť sústavu.

Z uvedeného vyplýva, že je právne nesprávne tvrdenie účastníka konania o tom, že nevykonáva regulovanú činnosť pripojenie do sústavy, keďže pripojenie do sústavy predstavuje činnosť vykonávanú v rámci úradom povolenej činnosti distribúcia elektriny.

Účastník konania je povinný vykonávať regulovanú činnosť distribúcia elektriny v súlade s platnou právnou úpravou, pričom zákon upravuje povinnosť účastníka konania mať úradom schválenú cenu za pripojenie do sústavy, keďže táto činnosť podlieha cenovej regulácii.

Úrad ďalej uvádza, že pripojenie do sústavy predstavuje súbor prác, tovarov a služieb, ktoré prevádzkovateľ musí vynaložiť alebo zaobstarať pri pripájaní elektroenergetického zariadenia alebo zmene parametrov existujúceho elektroenergetického zariadenia. Ide o investíciu prevádzkovateľa sústavy vyvolanú treťou stranou, ktorú by tento prevádzkovateľ neuskutočnil, ak by o tom tretia strana nepožiadala, a je teda primerané požadovať, aby náklady na túto investíciu tretia strana znášala. Avšak v snahe zabrániť prenosu neprimeraných a neodôvodnených nákladov prevádzkovateľa sústavy podlieha pripojenie do sústavy cenovej regulácii. Poplatok za pripojenie je jednorazový poplatok, ktorý znáša žiadateľ o pripojenie, a ktorý je nastavený na nákladovom princípe.

Z vyššie uvedených skutočností jednoznačne vyplýva, že účastník konania je pri vykonávaní regulovanej činnosti distribúcia elektriny okrem iného povinný mať úradom schválenú cenu za pripojenie do sústavy, a to bez ohľadu na to, či v nasledujúcich obdobiach reálne dôjde k pripojeniu elektroenergetického zariadenia žiadateľa do sústavy.

Správny orgán preskúmal všetky podklady potrebné pre zistenie skutočného stavu veci a dospel k záveru, že účastník konania preukázateľne porušil povinnosti podľa zákona č. 250/2012 Z. z. v znení zákona č. 256/2022 Z. z.. Správny orgán pri ukladaní pokuty účastníkovi konania podľa § 36 ods. 3 písm. b) zákona č. 250/2012 Z. z. v znení zákona č. 256/2022 Z. z. vo výške 1 300,-eur za porušenie povinností uvedených vo výroku tohto rozhodnutia bol viazaný kritériami voľného hodnotenia dôkazov a správnej úvahy podľa § 36 ods. 7 zákona č. 250/2012 Z. z. v znení zákona č. 256/2022 Z. z.. Pri určovaní výšky uvedenej pokuty správny orgán prihliadol najmä na spôsob, čas trvania a následky porušenia povinností.

Správny orgán v rámci správneho konania zhodnotil všetky dôkazy, skutočnosti svedčiace v prospech aj v neprospech účastníka konania jednotlivito aj v ich vzájomných súvislostiach. V odôvodnení rozhodnutia správny orgán uviedol ustanovenia dotknutých právnych predpisov, z ktorých vychádzal pri konštatovaní porušenia zákona č. 250/2012 Z. z. v znení zákona č. 256/2022 Z. z. účastníkom konania a ktoré správny orgán použil ako východisko pre kvalifikáciu správnych deliktov vo výroku rozhodnutia. Následne správny orgán s použitím správnej úvahy rozvinul výklad príslušných ustanovení zákona, na základe ktorých dospel k záveru preukázaných porušení zákona č. 250/2012 Z. z. v znení zákona č. 256/2022 Z. z..

Správny orgán pri určovaní výšky pokuty vzal do úvahy skutočnosť, že účastník konania je povinný dodržiavať všetky zákonom ustanovené povinnosti, za dodržiavanie ktorých zodpovedá, a to spôsobom a v lehotách určených zákonom, pričom je ďalej povinný sledovať všetky zmeny v príslušných všeobecne záväzných právnych predpisoch.

Správny orgán zároveň uvádza, že účastník konania je držiteľom povolenia na predmet podnikania elektroenergetika s rozsahom podnikania distribúcia elektriny. Podmienkou pre vydanie povolenia na vykonávanie regulovanej činnosti distribúcia elektriny je určenie zodpovedného zástupcu, ktorý zodpovedá za odborné vykonávanie povolenej činnosti podľa zákona č. 250/2012 Z. z. a zákona č. 251/2012 Z. z., to znamená, že účastník konania má mať ustanovenú odborne spôsobilú osobu, ktorej úlohou je vykonávať regulovanú činnosť v súlade s platnou legislatívou. Účastník konania tým, že disponuje povolením na distribúciu elektriny, sa zaručuje ku konaniu, ktoré by malo korešpondovať s určitým stupňom odbornosti, ktorý nemôže byť na úrovni laického prístupu. Cieľom inštitútu zodpovedného zástupcu je zabezpečiť odborný výkon podnikania prevádzkovateľa distribučnej sústavy v oblasti energetiky.

Protiprávny stav v prípade správneho deliktu podľa prvého bodu výroku rozhodnutia trvá od 01. 09. 2022 doteraz.

Aj napriek skutočnosti, že v prípade správneho deliktu podľa prvého bodu výroku rozhodnutia ide o administratívnu povinnosť, správny orgán uvádza, že konanie o cenovej regulácii, v ktorom úrad schvaľuje regulovanú cenu a podmienky jej uplatnenia, predstavuje základný nástroj úradu na dosiahnutie účelu regulácie, a to transparentným a nediskriminačným spôsobom zabezpečiť dostupnosť tovarov a s nimi súvisiacich regulovaných činností za primerané a konkurencieschopné ceny. Teda nepredloženie návrhu ceny podľa § 14 ods. 5 zákona č. 250/2012 Z. z. negatívne ovplyvnilo výkon pôsobnosti úradu v zmysle právomocí zverených mu zákonom č. 250/2012 Z. z. v oblasti cenovej regulácie.

Ďalej správny orgán ako prítiažujúcu okolnosť vyhodnotil aj skutočnosť, že účastník konania sa dopustil správnych deliktov opakovane do 3 rokov odo dňa právoplatnosti rozhodnutia o uložení pokuty, a to rozhodnutia č. 0117/2021/K zo dňa 04. 11. 2021 o uložení pokuty vo výške 1 300,- eur, ktoré nadobudlo právoplatnosť 23. 11. 2021 a rozhodnutia č. 0040/2020/K zo dňa 04. 09. 2020 o uložení pokuty vo výške 7 000,- eur, ktoré nadobudlo právoplatnosť 23. 09. 2020, to znamená, že správny orgán vzal do úvahy skutočnosť, že účastník konania bol upozornený na dodržiavanie platných právnych predpisov v oblasti regulácie sieťových odvetví a aj napriek tomu sa dopustil opakovane správnych deliktov.

Správny orgán po vyhodnotení dôkazov a po dôkladnom zvážení všetkých skutočností týkajúcich sa správneho konania nadobudol presvedčenie, že skutkový stav bol spoľahlivo zistený, vierohodne preukázaný, a že pri rozhodovaní vo veci nič nezanedbal. Správny orgán je bez pochybností, že stav prejednávanej veci, ktorá bola predmetom konania, zistil úplne a presne. Dôkazy vyhodnotil jednotlivo a vo vzájomnej súvislosti a následne dospel k záveru, že rozhodnutie v celom jeho kontexte zodpovedá všetkým požiadavkám právnych predpisov, ako aj judikatúre súdov.

Po posúdení, zvážení a zohľadnení všetkých okolností týkajúcich sa spôsobu, času trvania a následkov porušenia povinností, správny orgán rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku rozhodnutia. Uložení pokutu za porušenia zákona č. 250/2012 Z. z. v znení zákona č. 256/2022 Z. z. vo výške 1 300,-eur, ktorá je na spodnej hranici zákonom ustanovenej sadzby, považuje správny orgán za primerane represívne a dostatočné preventívne opatrenie voči účastníkovi konania. Správny orgán pri určení pokuty prihliadol aj na ustálenú judikatúru, t. j. aby sankcia plnila svoju preventívnu funkciu, teda aby sa účastník konania do budúcnosti vyvaroval porušeniu zákonných povinností, a zároveň aby plnila svoju represívnu funkciu, teda musí byť citeľná v majetkovej sfére účastníka konania, pretože má pôsobiť ako trest za spáchané správne delikty. Preventívna úloha postihu nespočíva iba v účinku proti účastníkovi konania (individuálne pôsobenie). Postih musí mať silu odradiť od nezákonného postupu aj iných nositeľov rovnakých zákonných povinností (generálne pôsobenie); tento účinok potom môže vyvolať iba postih zodpovedajúci významu chráneného záujmu včas a vecne správne vyvedený. V prípade, že ide o finančný postih, musí byť tento citeľný v majetkovej sfére delikventa, a teda musí v sebe obsahovať aj zložku represívnu.

Správny orgán listom č. 28054/2023/BA zo dňa 01. 08. 2023 oznámil účastníkovi konania, že pred vydaním rozhodnutia má možnosť podľa § 33 ods. 2 v spojení s § 27 ods. 1 správneho poriadku oboznámiť sa s podkladom pre rozhodnutie, so spôsobom jeho zistenia, vyjadriť sa k podkladu pre rozhodnutie, k spôsobu jeho zistenia, prípadne navrhnúť jeho doplnenie. Účastník konania sa vyjadril listom z 11. 08. 2023. Správny orgán pri vydávaní rozhodnutia nepoužil podklady, ktoré by účastníkovi konania neboli známe.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu môže účastník konania podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa oznámenia rozhodnutia na Úrad pre reguláciu sieťových odvetví, odbor regulácie elektroenergetiky. Rozhodnutie, ktoré po vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov nadobudlo právoplatnosť, je preskúmateľné súdom.

Mgr. Ing. Martin Lepieš
riaditeľ odboru regulácie elektroenergetiky

Rozhodnutie sa doručí:

SLOVNAFT, a.s., Vlčie hrdlo 1, 824 12 Bratislava